Baja, 1930. október 29 ❧ Szerda ❧ XXX. évfolyam 248 szám.

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mátyás király-tér 10. szám. Telefonszám · 164

Felelős szerkesztő: DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám 12 fillér.

Lapkiadó: DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak: Helyben negyedévre 8 pengő. Vidékre negyedévre 8 „

Marcia su Roma.

Benito Mussolini miniszterelnökségének VIII. évfordulójára.

A háborut követő évben veszélyesen ütötte fel az anarchia és a bolsevizmus vészterhes fejét Olaszországban. Tizenegy esztendeje lesz annak, hogy az olasz fasciszta-párt, a bankok és birtokosok támogatásával a háboruból hazatérő fosztogatók megrendszabályozására megalakult. És 8 éve annak, hogy a Marcia su Roma elindult, hogy meghóditsa az örök várost s hogy Mussolini átvette az általa lemondatott Nitti kormánytól az olasz nemzet vezetését. Az egész kontinens felfigyelt s idegesen várta a fejleményeket, hogy mi fog történni a művészet és a zene őshazájában. Az egész világ szeme Olaszországot leste, hogy mi lesz a kontinens legcsodásabb földrészén. Hogy mit fog művelni országával Mussolini, aki napjainkban is teljhatalmu ura annak a szellemnek, amelyet a saját képére hivott életre. Az idő azóta megmutatta a tamáskodóknak és pesszimistáknak, hogy nem volt igazuk, hogy sulyosan tévedtek, mikor Mussolini rövid lejáratu uralmát jósolták. Akármit állit és hirdet a ma már kevés tagot számláló antifasciszta tábor, a valóság az, hogy a világháborut viselt államok közül a legkonszolidáltabb viszonyok Olaszországban vannak. És ez kizárólag Mussolini vasakaratának s minden képzeletet tulhaladó energiájának következménye.

Mussolini uralomra jutásával egyidejűleg megszünt az a régi olasz mondás, mely az édes semmitevést fejezte ki („dolce far niente") és helyébe jött az ellenkezője a „Carta di Lavoro", amely szabályozza a fasciszta állam egész gazdasági berendezkedését. A fasciszta jelszó ma az egész országban a következő: Az állam hatalma tekintélye, ereje és a nép jóléte mindenek előtt! És ezt magáévá tette minden olasz polgár, mert vezérük tiszteletében és csodálatában szinte egy embert alkotnak, akinek kritika nélkül behódolnak és vakon követik parancsolójukat. Ha 1922 októberében nem történik meg a Marcia su Roma és a fasciszmus uralomra jutása, mely megmentette Olaszországot a felfordulástól, a bolsevizmus martalékává lett volna. És biztos veszedelmek gócpontjává avanzsál. A fasciszmus elháritotta ezt a veszedelmet. Az országnak és népének megszerezte a nyugalmat és boldogulást. A mai Olaszországban általános a jólét és a nemzeti többtermelés elősegitése céljából feltétlenül respektálják a tehetség, a tudás s a hozzáértés jogát. A fasciszmus nagy érdeme az is, hogy a munkaadó és a munkás között évszázadok óta fennálló nagy ellentéteket egalizálta és a nemzet e két számottevő alakját egymás felé forditotta. Olyannyira, hogy majdnem egészen megszünt közöttük az érdekkülönbség és mindenekelőtt mindkét fél csak a haza érdekeit tiszteli. Ez a jelenség is mutatja, hogy mennyire képes egy nemzet, ha összefog s nemzeti célok elérésére egyesiti erejét. Mussolini azon törekvése is a legteljesebb mértékben sikerült, hogy függetlenitse minden más nemzettől Olaszország földmivelését és mezőgazdaságát. Ma Olaszország a termelők állama, ahol kapitalista és munkás egyforma történelmi hivatást teljesit. És hogy ez mit jelent eredményekben, azt láthatjuk az évről évre megrendezett nemzeti gabonakiállitáson, hol a gazdák bemutatják a pár évvel ezelőtt még parlagon heverő földeik egyre gyarapodó termését. Ez ugyanis 1924-ben kiadott jelszó eredménye: a „battaglia del grano"-é. Azaz: harc a gabonáért. Már két évvel azután, hogy Mussolini a mezőgazdasági többtermelést tette gazdasági politikája egyik kiinduló pontjává, 10·9 millió qval kevesebbet kellett az behoni, mint az előző években, mert a termelés ily meglepő mértékben emelkedett. És amennyire ismerjük a „battaglia del grano" szivósságát, biztosra vesszük, hogy ez az eredmény még nem végleges és néhány év mulva Olaszország egy petto buzát sem fog importálni.

Mussolini ifju Olaszországnak a háboru után ujjáébredt ideáinak megtestesitője, a tettre kész Olaszország tetteinek elgondolója és azok keresztülvitelének organizátora. A vezér, aki köré seregleni és akaratát követni elhivatottság. Gondolatai 50 millió olasz lelkéből fakadnak és vérévé válnak. Koncepciója egy nagyobb és egy jobb Itáliát jelenti Mussolini a férfi, ki Olaszországnak deus ex machinája, lelki, szellemi és hatalmi vezetője. A határozottság, erély és ha kellett, erőszak is, melyeket nagy céljai elérésében használni volt kénytelen a Duce, számtalan ellenséget szerzett neki, kik elvakultságukban a passzivitásban látják a jövőt és az aktivitást bombával, tőrrel és revolverrel tudják elképzelni a maguk elvakult és félreértett fanatizmusában.

A gondolatokat a kor-szellem sugja, hogy nagy emberek, nagy erélyével, erényeivel és szuggesztivitásával érvényre tudja azokat juttatni. És Mussolini a történelem — bárcsak a jelen időben — azon pregnáns alakjai közé tartozik, aki gondolkodva koncipiál, határozottságával dönt, erős akarattal és erélyel szerez érvényt ideáinak, mely gondolatok a néplélekből fakadnak és a nép vérévé válnak, mely átlátja annak igazát és halni kész érte. A XIX. század hóditó kalandorával, Napoleonnal — szemben mutando mutandis — ő az olasz egység gondolatának megtestesitője, a polgári hóditó, ki a maga fekete zsakettjében, törhetetlen munkabirásban és erélyes akaratával életre keltette az évszázadok óta tespedő, szunnyadó római sast.

Egyesitette a fascióban a régi római erélyt és a bárdban az ütésre kész s a mindig erős hatalmat. És mindezt személytelenül, hiuság nélkül, megelégedvén a vezér cimmel, mely spontán fakad a leikekből s mely igazi nevét adta szeretetből, szivvel és lélekkel neki. Mussolini az emberi nagyság, ki tulontul is ember tudott maradni és kit nem részegitett meg a hatalom és maradt, aki volt, ember, olasz, gondolkodófő, vasakarat és vaserély.

Visszaléptek az önjelöltek és tapogatódzók a nagybaracskai kerületben.

Mindszentek napján kell beadni az ajánlásokat. November 9-ikén lesz a választás.

A régi nagy regőcei kerületből megmaradt mai nagybaracskai kerületben megindult a választási hadjáratnak komolyabb része: az ajánlások gyüjtése. A választási törvény szerint ugyanis a kerület összválasztói legalább tiz százalékának névaláirással igazolt ajánlása szükséges ahhoz, hogy valaki bekerüljön a választásba. Már kiváltotta Wild József kormányfőtanácsosnak a választási hadjáratot intéző vezérkara az ajánlási iveket: hétfőn délelőtt 11 órakor a bajai járásbiróságon dr. Mojzes János ügyvéd is kiváltott 150 ajánlási ivet. Minden iven 121 választó irhatja alá a nevét.

A kerület hét községből és egy pusztából áll. Ezek a a következők: Hercegszántó, Dávod, Csátalja, Nagybaracska, Bátmonostor, Gara és Katymár, azonkivül Györgypuszta. A kerületnek mintegy 7300 szavazója van: igy az ajánlásokhoz legkevesebb 730 érvényes választó aláirása szükséges. Ez a 7300 szavazó dönti el, kié legyen a kerület mandátuma. A községek lakói kizárólag földmivesek és kisgazdák. A hét községből három szinmagyar: és pedig Bátmonostor, Nagybaracska és Dávod. Egy vegyes, de tulnyomólag sokac: Hercegszántó, Györgypuszta vegyes magyar, de több bunyeváccal. Csátalja tisztára sváb község. Katymár fele bunyevác, másik fele magyar és sváb, Gara sváb község kevés bunyeváccal és magyarral.

A választás napját — amint már jelentettük — a belügyminisztérium november 9-ikében állapitotta meg. Az ajánlásokat nyolc nappal előbb, vagyis november 1-ig kell benyujtani az aláirások érvényességének felülvizsgálata végett. Ez tehát azt jelenti, hogy a jelölteknek csak öt nap áll rendelkezésére ezen a héten, mert Mindenszentek napján már be kell adni az ajánlásokat. A jelöltek most nemcsak kisebb gyüléseket tartanak, ahol elmondják programmbeszédeiket, hanem korteseik utján erősen dolgoznak abban az irányban is, hogy minél több ajánló aláirást gyűjtsenek.

Az eddigi jelekből következtetve igen heves választási küzdelemre van kilátás a kerületben. Értesülésünk szerint az ajánlás során a legtöbb jelölt visszalép, ugy hogy végül csak Wild József, a Keresztény Gazdasági és Szociális párt jelöltje és dr. Mojzes János ügyvéd maradnak vissza a döntőben. Dr. Mojzes János függetjen (ellenzéki) kisgazda és parasztpárti programmal lépett fel.

Wild Józseffel jelenleg Haller István volt kultuszminiszter, kereszténypárti orsz. gyül képviselő járja a kerületet. Tegnap, hétfőn délután ismét Katymáron jártak künt Wild József és Haller.

Dr. Mojzes János érdekében értesülésünk szerint ma, vagy holnap dr. Rassay Károly és dr. Friedrich István jönnek le a kerületbe.

Ugy tudjuk, hogy dr. Erdős József debreceni ügyvéd is mindenképpen fel akar lépni s az ő érdekében ma a kerületbe érkezik dr. hegymegi Kiss Pál országgyülési képviselő.

— A Bajai Kereskedelmi Kaszinó téli programja. A bajai Kereskedelmi Kaszinó már most előkésziti a téli ismeretterjesztő és irodalmi előadások programmját s e célból Schmidt Béla polgári iskolai tanár, a kaszinó könyvtárosa, ezen előadások rendezője már is több országos nevű iróval lépett érintkezésbe.

Soproni megfigyelések.

Nem akarom Sopront felfedezni; mindenki tudja, hogy a poncichterek régi fészke, egyike az ország legszebb városainak, de mert a véletlen odasodort, felhasználom az alkalmat, hogy megfigyeléseimről beszámoljak.

Ami első sorban kellemesen lepett meg, az az, hogy Bajáról fél tizenegykor elindulva, este fél kilenckor már odaérhet az ember. Ez természetesen csak ugy lehetséges, hogy Győrből kiindulva rendelkezésre áll az egy kocsiból álló sinautó, mely a 90 kilométernyi utat egy óra 10 perc alatt befutja.

Fájó szivvel gondoltam arra, hogy nálunk Sárbogárd—Baja, vagy Halas—Baja relációban nem áll ilyen sinautó rendelkezésre, pedig meggyőződésünk, hogy azt a forgalmat, amit a sopron—győri sinautó produkál, a mi relációink is teljesiteni tudnák. Mi ugyanis azeste hat órai sinautón összesen hatan voltunk, ennyiutas egészen bizonyosan akadna nálunk is.

Este érkezvén Sopronba, természetesen szálloda iránt érdeklődtünk s a lokálpatriotizmus előre készült az összehasonlitásra, vajjon a soproni szállodák vannak-e olyanok, mint a bajaiak?

A Pannonia szép, nagy szálloda, de sem vizvezeték, sem központi fütés nincs benne s igy igen vidékies benyomást kelt, bár el kell ismerni, hogy a szobái nagyon tiszták, tágasak és kényelmesek. Az étterem azonban épen olyan üres volt, mint nálunk, mindössze hárman vacsoráztunk fél kilenctól fél tizig terjedő időben.

A legelőkelőbb kávéház: a Royal, kongott az ürességtől. A cigány igen kényszeredetten muzsikált; csak ugy tizenegy óra tájban keveredett oda egy-két főiskolás egy család kiséretében. Azoknak muzsikált egy keveset s igen szolidan a banda. Azt hiszem elég messze vagyok Soprontól s megirhatom, hogy a mi primásaink, bandáink összehasonlithatatlanul jobbak.

A Bajáról odakerült Leó pincér megmagyarázta nagyon okosan, hogy nincs pénz, de meg hónap vége is van. Hónap elején sokkal jobban megy az üzlet.

Előszedtük a helyi lapokat is, hogy az ott aktualis napi problemákró tájékozódást nyerjünk. A „Sopronvármegye" nagy betükkel hirdeti, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet ottani fiókjának megalakulása most már biztos.

Ebben mi ugyancsak előljárunk, mert nálunk a Bajai Önsegélyző Hitelszövetkezet, mint az Okh tagja már régen müködik s most éppen a gabonaközraktár Bajára kerülése körül szerzett érdemeket.

A Soproni Hirlap hosszan ir az ottani TESz működéséről. Az elnök beszámol a szomszédos Burgenlandban széltiben, hosszában beszélt hirekről, hogy a Burgenland hamarosan visszakerül Magyarországhoz; az osztrákok viszont az olaszoktól kapnak kárpótlásul tiroli földeket. Az ottani TESz bekapcsolódott a magyar iparpártolási mozgalomba is.

Viszont a TESz központi vezetősége által az összes tagegyesületekhez legutóbb leküldött öt körkérdésre, melyekben a jelenlegi kormányrendszer feletti birálatra hivta fel az egyesületeket s egyben az iránt érdeklődött, hogy milyen uj párt volna alakitandó s kik volnának azok a fővárosi és vidéki